

Adonis
Boken
platsens gårdag nu

Adonis

BOKEN

platsens gårdag nu

En handskrift som tillskrivs al-Mutanabbi
sammanställd och utgiven av Adonis

Tolkning från arabiska av

Hesham Bahari

ISBN 91-88992-82-9

© Adonis, *AL-KITÁB, AMS AL-MAKÁN AL-'ÁN.*

Första arabiska upplaga, Al-Saqi, London, 1995.

Adonisfoto av Kamal Abd al-Aziz, Kairo, Egypten.

Arabisk kalligrafi på omslaget av M. Said al-Sakkar.

Tryckt av OmniGraf 2005.

Översättarens förord

Drygt trehundra år före poeten al-Mutanabbis födelse, eller 622 e.Kr., begav sig islams Profet, Muhammed ibn ʿAbd Allah, tillsammans med sin unge kusin ʿAli ibn Abi Talib, till Yathrib (Medina) på flykt undan den växande fientlighet som omgav honom i hans födelseort Mecka. Den islamiska tideräkningen dateras från denna *hidjra*, eller utvandring. Fram till sin död 632 e.Kr. lyckades Profeten ena de arabiska stammarna kring den nya religionens fana tack vare en oupphörlig ström av uppenbarelser som "nedkom" till honom i form av en *Qur'an* (en uppläsning). Han visade också ett välutvecklat sinne för strategi som ledde till att han kunde återvända till Mecka några år före sin död och få den mäktiga Quraishstammen att godkänna den nya religionen. Profeten efterträddes av de fyra "rätt ledda" kaliferna (*khalifa* betyder efterträdare): Abu Bakr, ʿUmar ibn al-Khattab, ʿUthman ibn ʿAffan och ʿAli ibn Abi Talib (Profetens kusin och svärson). Samtliga fyra mötte dock en våldsamt död i kampen om kalifatet.

De fyra första kaliferna hade, enligt gammal arabisk sed, valts av Quraishstammens äldste och Profetens närmaste följeslagare. Koranen sammanställdes först under den tredje kalifens tid, ʿUthman. Under den fjärde kalifens tid splittrades muslimerna i *sunni* och *shiʿa*. Denna första grundläggande period för islam följdes av umayyadernas (660-749 e.Kr.) och abbasidernas (749-1258 e.Kr.) kalifat med Damaskus respektive Bagdad som huvudstad.

"*Shiʿat ʿAli*", eller ʿAlis parti, har under större delen av islams historia befunnit sig i underläge. Umayyader och abbasider förvandlade kalifatet till ett ärftligt kungarike och bekämpade shiʿa-rörelsen och dess förgreningar med alla medel. Liksom ʿAli ibn Abi Talibs familj tillhörde dock båda dessa dynastier Quraishstammen. Under deras tid spreds islam över världen från Spanien till Kina men samtidigt splittrades muslimerna i ett stort antal mindre kungariken och kalifat, både sunnitiska och shiʿitiska, även om abbasidernas Bagdad formellt behöll sin makt fram till mogulernas erövring på 1200-talet.

Poeten al-Mutanabbi, (Abu-l-Tayyib Ahmad ibn al-Husayn), föddes 915 e.Kr. i Kufa i Irak i en enkel familj av arabiskt ursprung. Han växte upp i Samawatrakten bland Sabi-klanens herdar och skalder, i en miljö som bevarat det arabiska språkets renhet och som genomsyrades av shiʿitiska tankar. Qarmaternas revolt mot abbasidernas makt i Bagdad hade nått sin kulmen när al-Mutanabbi föddes. Detta underbarn diktade sina första verser vid tio års ålder. Vid arton deltog han i ett misslyckat politiskt uppror på stäppen mellan Kufa och Palmyra. Han togs till fånga och fick tillbringa något år i fängelse i Homs i Syrien år 933 e.Kr. Efter frigivandet tog han sig namnet al-Mutanabbi, "den som förklarar sig vara profet", och vandrade omkring bland de syriska furstehoven från Tiberias till Latakia och Antiokia. Där propagerade han för sin sak men ådrog sig också mångas fiendskap för sin stora skaldekonst och sin självupptagenhet. År 948 fick han till slut anställning som hovpoet hos dåtidens viktigaste furste, Sayf al-Dawla al-Hamdani i Aleppo i Syrien, som hade utmärkt sig i gränsstriderna med Konstantinopel. Efter nio produktiva år hos den hamdanidiske fursten blev al-Mutanabbi ovän med dennes kusin, en annan poet vid

namn Abu Firas, vilket fick honom att år 957 lämna hovet i Aleppo och bege sig till ikhshididernas Egypten. Egyptens dåvarande härskare, Kafur, en före detta slav som al-Mutanabbi bara kände förakt för, hade utlovat poeten en guvernörspost för att locka honom till sig. Al-Mutanabbi blev då åter panegyriker åt en ny furste, men denne infriade aldrig sitt löfte. Besviken drog poeten ut ur Egypten med sitt stora följe en natt år 964 för att söka skydd hos en buyidisk emir i Persien, men på vägen dit föll han offer för stråtrövare.

De inrutade dikterna i "Bokens" vänsterspalt skildrar al-Mutanabbis liv och öde "med hans egna ord", medan berättarens parallella skildring handlar om kalifernas blodbesudlade kamp mot avfallingar och upprorsmakare (khawaridj, qaramita, tawwabin, m.fl.) under islams första tre århundraden.

Ordet "rawi" har här översatts med "berättare" eller "förtäljare". Dock innehåller det arabiska ordet en dimension som går förlorad i översättning. Varje poet med självaktning på al-Mutanabbis tid höll sig med minst en "rawi". Rawins uppgift var att göra poeten känd, memorera hans dikter och sprida dem bland folket. Därav rädslan många mäktiga hyste för att bli smädade av poeter som hade flera "berättare/överförare" i sitt sällskap. I dagens språkbruk skulle en "rawi" motsvara en litterär agent/förläggare med fenomenal minneskapacitet.

Trots det millennium som skiljer dem åt är likheterna mellan al-Mutanabbis och Adonis' levnadsbanor anmärkningsvärda. Båda växte upp i en shi'itisk miljö, den förre i södra Irak, den senare i norra Syrien. Båda gav prov på en poetisk ådra vid mycket tidig ålder. Båda fängslades för politisk aktivism i sin ungdom och bådass liv och verk har präglats av upprepade landsflykter i sökandet efter rättvisa och poetisk nydaning. Men den viktigaste beröringspunkten förblir det faktum att bådass poesi har utgjort en motpol till den splittring och det förtryck som präglat och ännu präglar de arabiska samhällena.

Bokens första sju kapitel, där vi får följa al-Mutanabbi på hans tidiga vandringar ledsagad av "berättarens" röst, skiljs åt av tre korta "Intervaller" och sex "Marginaler". Varje "Marginal" består av tio dikter som tillägnas olika förislamiska och umayyadiska poeter, vilkas liv och diktning oftast står i kontrast till "rawins" monotona och brutala berättelse om härskare som förtrycker sina undersåtar och genomför sina erövringar i religionens namn.

"Ibn" på arabiska betyder son, "Abu" (med varianterna "Abi" och "Aba") betyder fader och "Bint" dotter. Dessa ord återkommer ständigt i gamla texter för att ange en persons fullständiga namn. Således kan man exempelvis läsa "Zayd ibn Hasan ibn ʿAli" som "Zayd son till Hasan son till ʿAli", och "ʿA'isha bint abi Bakr" som "ʿA'isha dotter till Bakrs fader". Denna volym utgör första delen av en trilogi med samma titel.

Hesham Bahari

Innehåll

I.	"... och en boning som ej är någon boning för oss" (Al-Mutanabbi)	9
	Marginaler	39
II.	"Oberörd skall du gå din tid till mötes" (Al-Mutanabbi)	49
	Intervall.....	79
	Marginaler	83
III.	"Dyrgripen är en främling vart han än vänder sig" (Al-Mutanabbi)	95
	Marginaler	125
IV.	"Som vore jag oförklarlig i det oförklarligas ögon" (Al-Mutanabbi).....	137
	Intervall.....	167
	Marginaler	169
V.	"Nattens lynne får mitt kamelsto att tvivla Vilken av de två är henne vidast: öknen eller mitt bröst?" (Al-Mutanabbi).....	181
	Marginaler	211
VI.	"Jag vandrade genom sandhav vilka låter vattnet rosta" (Al-Mutanabbi)	223
	Intervall.....	253
	Marginaler	255
VII.	"Och myskdoften omsluter honom liksom kärleken omsluter den älskade" (Al-Mutanabbi)	267
VIII.	Diverse papper (Papper som hittades vid olika tidpunkter och som bifogats manuskriptet).....	299
IX.	Borttappade sidor ur det förgångnas blad	321
X.	Nedslag: "Den som betraktar tiden och dess gärningar blir viss om att döden är ett slags dräpande" (Al-Mutanabbi).....	365
	Appendix.....	371

I

*... och en boning som ej är
någon boning för oss*

Al-Mutanabbi

A

Ombedd av älskade och vänner
 förtäljde min farmor
 att något smekande föll
 över mors rynkor
 då jag kom ut ur hennes livmoder.
 Vissa sade: en ängel.
 Andra: förtidigt såg vi en skymt
 av hans ondska.
 Och några teg av fruktan.
 Kufa, * den hemtama, gick i landsflykt.

●

Euftrat, Tigris, forna folkslag,
 alla har de sina språk.
 Min dikt är källan till deras ord
 och kedjan som binder dem samman.

I minnets flöde, som föder orden
 och föds i dem, som föder
 tingen och föds i dem, i minnet
 som inte känner någon gräns
 mellan det förflutna och nuet,
 föddes poeten.
 På en sandbädd vid Sa^cadklippans fot,¹
 i språkens ökenlandskap, föddes poeten.
 Där levde han i något som liknade en
 kista. Där färdades han i något som
 liknade en grav.
 I en ritual upprepad år för år
 gick inte en dag utan dödande.
 Så levde poeten.
 I en ritual genomfläktad
 av paradiset vindar,
 fylld av bläcktunga moln
 och gåspennor,
 skådade poeten varats ansikte.
 Han åtog sig att lysa upp
 dess fulla vidd,
 att i människans namn befrukta dikten,
 allt berättande och det som föds
 ur dagarnas sköte.

---

1. Sa^cadklippan, (Sa^cad med emfatiskt s), en hal klippa som de otrogna måste klättra upp för, draga av kedjor och piskade på ryggen. Klättringen tar fyrtio år och upprepas därefter i all evighet. (Al-Mudaththir:17, al-Razis *Tafsir*)

* För ord markerade med stjärna se Appendix på sidan 373.

B

I Hamdans sköte,* ur Kufas djupaste inre
växte min mor upp:
en kind mot narcissblomman
och en kind mot en hemlig växt.
Min far var av Dju^cfis släkt.
Fast trogen sin vilja att blotta det okända
ärvde han fattigdom.
Vi bodde i Kufas östra utkant,
i Kindastammens kvarter.*
Av stolthet kallades jag Ahmad,
och för att blidka ödet fick jag tillnamnet
"Det godas far".
Vi klädde oss i nattens tårar
men vi dansade också i ett hav av ljus.

Min kropp är en skog av tecken
och mina steg är trogna mina farhågor:
En stege klättrande
till en överraskning.

α Berättarens minne

Besatt av orden, besatt av verben och namnen, sade berättaren: Hur skall vi läsa vad poeten har att säga om inte i handlingarna och tingen?

Vi kan inte veta vem vi nu är
och vem vi kommer att bli
om vi inte vet vem vi var.

Därför skall jag berätta för er
om vem vi var.

Jag vill be läsaren om ursäkt
om mitt tal blir refererande eller förenklat
och inte tilltalar litteratörerna.

"Förbannad vare djävulen!"

Gud sade:

"Jorden är människans vagga.

Jag skall göra den till en tron
och kronan skall härska."

Se nu hur tronen görs i ordning
för Saqifa-dagen!¹

---

1. *Saqifa-dagen*, dagen då Abu Bakr utropades till kalif, efter Profetens död, finns skildrad hos Tabari, (historiker, 839-923 e.Kr.).

Tabari, Abu Ja^cfar Muhammed ibn Jarir, berömd vetenskapsman, historiker och exeget, härstammande från Tabaristan eller Mazandaran. Han spred glans över abbasidernas gyllene epok och är fortfarande en oundgänglig källa för vårt vetande om händelserna under islams tre första århundraden. (Ö.a.)

C

Jag vidhåller
att min far fick lidandet i arvedel,
och att jag fick ge namn åt min mor,
berusad av orden,
förälskad i tingen,
som en gasellhägring i en öken.

Sannerligen, Tronen polerar sin spegel
till en avbild av himmelen.
Den smyckar sin stol
med kranieskärvor
och fläckmönster av blod.

Berättaren söker locka sina åhörare och läsare att följa honom ända ned i helvetet, det som var rotat i deras jord och dess tideräkningar.

Jag skall berätta för er om det som hände al-Mutanabbi, om det som drabbade honom och det som formade honom, med hans egna smärtfyllda ord. Med klarhetens magi som flödar ur symbolens doft och tecknets skimmer skall jag frammana hans tillstånd genom mitt, och återuppleva detta helvete med mina ord.

Enkelt, i ljuset av vad han sade, skall jag följa detta ljus till bokens höjdpunkt, och jag börjar med stoftet... Jag börjar med det som alla är överens om. Detta avgörande år, år 11 e.H. :

a.

"Vi delar arvet: en furste från oss och en från er."

"Må Gud döda den som sagt detta."

"Må Gud döda den som inte håller med mig."¹

b.

"Gud har dödat Sa^cd. Och alla som inte svär trohet mot honom som Quraish * har valt skall dödas."²

c.

"Fredligt eller med vapenmakt, frivilligt eller ej: Du går ej härifrån förrän du godkänt honom som folket från Quraish har valt. Godkänn..."

"Nej, icke så. Hur kan jag godkänna honom när både Gud och Guds profet har givit mig företräde? Och vad har ni emot Profetens vänner från Medina? De är min sköld och min styrka."³

1. Samtal mellan den andre kalifen ^cUmar och några av Profetens vänner från Medina på Saqifa-dagen.

2. Tillskrivs kalifen ^cUmar. Sa^cd var Sa^cd ibn ^cAbada al-Ansari som vägrade lyda och mördades år 15 e.H.

3. Samtal mellan ^cUmar ibn al-Khattab och ^cAli ibn Abi Talib, kusin och svärson till Muhammed och hans trogne ledsagare under flykten från Mecka. Han var gift med Profetens dotter, Fatima, och blev den fjärde i raden av "rätt ledda" kalifer.

D

Mina föräldrar är en klyvning:
ett blod ämnat åt lidandet
och ett blod ämnat åt förväntan.
Ridande på vakandets hästar steg de ner
från stammarnas tinning.
Med alfabetet i ena handflatan
och dikten i den andra sade de:
Vi skall i ljuset av bägges hemlighet
avläsa Ahmads öde.

Denna palm lyssnar
när jag berättar för den
om mina föräldrars minne.
Den förstår mitt tal.

α Berättarens minne

Försjunken i minnet av al-Mutanabbi
fortsatte berättaren:

a.

Banu Hashim, Profetens klan, var
upptagna av Profeten och hans hädan-
färd och tänkte inte på vem
som skulle efterträda honom.
Härsklystnad har ödelagt många liv,
som skingrades av stormen.

b.

Kasta avfällingarna i elden, ta deras
ägodelar, barn och kvinnor i byte. Gör
dem fredlösa!

c.

De band hans händer och fötter
och kastade Fudja'a ibn ʿAbd al-Layl i
elden. De sade:

"Vi har sett Fudja'a förvandlas till kol."

I sanning, vissa tankar
liknar vilda växter
som bara livnär sig
på människor.

E

Ljuset brukade kamma solnedgångens
lockar
och lägga vårt hus i sin famn.
Vårt hus, nakna enkla stenar!
Dagen och natten besökte dem
iklädda stoftets skjorta.

Stoftet, det hemlösa stumma stoftet
och stegen som trampar det
är flygande blad.
Luften som omger det
saknar minnen.

Vad var det som Tulayha ¹ lärde ut,
o berättare, och vad siade han om?

Berättaren vågade bara återge en liten del
av vad han visste.

a.

Gabriel kom till mig och sade:
Min Herre kräver inte att ansiktena
täcks av damm under bönen.

b.

Tillbe enbart livet.

c.

De fångade Malik ² och halshöggs honom.
De lade hans huvud i en kittel och lät det
kokas över elden. De dödade den ena
efter den andra av hans släktingar, utom
en – en hustru som Malik högaktade.
Henne gifte sig Khalid * med.

---

1. Både a och b tillskrivs Tulayha ibn
Khuwailid al-Asadi, en av många s.k.
"falska profeter".

2. Malik ibn Nuwayra som dödades av
Khalid, anklagad för återfall i hedendom.
Khalid ledde kriget mot avfallingarna, år
12 e.H.

Khalid ibn al-Walid, ?-642 e.Kr., en av
Muhammeds följeslagare och hjälte un-
der de stora arabiska erövringarnas tid,
då han fick tillnamnet Sayf Allah ("Guds
svärd")..

F

I koranskolan förväxlade jag
barnet med varje stråle,
och Kufa med avstånden.
Till varje bok sade jag
du är ej meningen.
Min tärning i den allvarsamma lekens
skogar är de utblottades
glädje, mer än någon kan ana.

En ensam tärning:
jag var den kastande, och det tycktes mig
som om jag vore spelets enda barn.

Ljuset yppar inte sina mysterier.
Dess hemlighet har smält samman
med dess strålar.

α Berättarens minne

Vad står det i Sadjahs och Musaylimas korrespondens, o berättare?

"Jag skall bara nämna sådant
som dokumenterats i de böcker
som finns kvar."

a.

"Vi möts, vi utbyter uppenbarelser, vi
måste, innan vi bekämpar varandra, vara
uppriktiga. Utan saknad, utan ånger, finner
vi sanningen."

"Den av oss som är värdigast godtar vi."

"Väl sagt."

"Res kärlekens tält och fyll det med vällukt.
Rökelsens sötma väcker lustar
i själen och gör dig, kvinna, kättjefull.
Kom till mig, min Sadjah, låt oss gå in..."¹

Ett tält – omtankens rum
Ambran upplivade hennes kalla lemmar.
Ambran upplivade hans kalla lemmar.
De trädde in i ett ljuvare
och härligare tillstånd
än de till och med upplevt
i sina uppenbarelser.
I kärleken förenades profeten
och profetissan.
De blev till ett enda underverk.

Olycklig den som inte hör kärleken bes-
junga människans kropp.

---

1. Samtalet tillskrivs Sadjah bint al-Mundhir, "den falska profetissan" och Musaylima, "den falske profeten".

G

Byarnas svarta mull kring Kufa och Basra¹
är kvinnor,
palmlundar och odlingar skyddade av trädgårdsmurar,
doftande rosor och dignande frukter.
Den svarta jordens plöjare: öppna sår
och legender om eld...
Byarna intar fältens vithet
och vilar i fred under träden:
stormiga byar skenande av klarhet
i ett myller av bilder.

Brutna rör, krossade hyddor,
bödlar och knektar
fyller varje väg.

Vad var det Sadjah gjorde, o berättare?

"Hon siade om framtiden, hennes namn
blev till ett ordspråk: lärare än Sadjah!"

Hon sade till Musaylima:

"Du är i sanning en profet. Jag vill att du
skall äkta mig och jag vill ha en brudgåva
som är mig värdig."

"Jag befriar er från nattens sista bön
och gryningens."

"Du handlar rätt."

Nyckeln till hennes drömmar
flydde ur hennes bröst till hans.
Hennes uppenbarelse är hans kärlek,
hennes kärlek är hans uppenbarelse.

---

1. Al-Sawad som här översätts med "svarta mull" var namnet på landsbygden mellan Kufa och Basra i Irak. Det var där som Qarmat-upproret började för att sedan sprida sig till Syrien, Arabiska halvön och Egypten. (Ö.a.)

H

mindre floder   bäckar   skogar
av palmer

en andra kropp i Kufas kropp
navlar åt solen
palmstammen har fått bröst

Jag sjöng deras lov och tecknade
deras bokstäver på vägarna.
Varje kväll besöktes stammen av en ängel
som sov på dess axlar.
Ingen hör palmängelns historia.
Bara Kufas barn hör hans röst.

Denna mjuka varma jord
smälter raserna samman! Inga kläder
är fina nog
för dess sorger och drömmar
utom de som är vävda av en sabéisk stjärna.

Berättaren återgav Musaylimas ord
till Khalid ibn al-Walid:

"Jag är en profet utsedd av Skaparen,
o ibn al-Walid. Och i mina ögon är du
orättfärdig och otrogen, en hycklare."

a.

De dödade Musaylima och Khalid för-
sonades med Mudja'a. ¹ De tilltvingade
sig guld, riddjur och silver.

"Och jag vill ha din dotter till hustru."

"Ta henne, en ära för mig att bli släkt
med Khalid."

c.

"Sådan är Quraish:

Ingen utväg utom i lydnad,
annars utplåning." ²

---

1. Mudja'a ibn Murara al-Asadi, avfällin-
garnas ledare som räddade sig genom att
försonas med Khalid. Samtalet förs mellan
Mudja'a och Khalid ibn
al-Walid.

2. Tillskrivs 'Afif al-Kindi, en avfälling.

I

Araméer, perser, araber, var och en av dem,
antingen infödda eller invandrade,
tilldelades släktskap med någon av ʿAbs
söner, ʿAbd al-Qais, Kindas
eller Hamdans klaner.

Alla, alla blandades de med Kufas mull,
alla blev de till en enda lera.

De sökte mig och log, inte för mina siden-
kläders skull.

Verser tagna ur ett språk
som övergick mitt förstånd
och som enade min framtid
med min forntid
syntes på mitt ansikte.

Ena dem också, o sol, sträck fram
dina armar
och ta oss alla i din famn!

●

Jag säger:
kärleken är jordens vin,
denna värld är ett vinkrus
och dagarna är glasen.

Men berättaren förtäljde om annat blod:

Avfallingarna stenades,
de kastades från bergens toppar,
deras av pilar genomborrade kroppar
slängdes i stammarnas brunnar i Oman
och Darin.

Från avlägsnaste nord
till avlägsnaste syd dödades alla. Sti-
garna beströddes med lik.

Onda människor är som flugor
som bara dras till ruttenhet och stank.

J

Vårt hus är en flamma
som dansar i sin bädd av glöd
och stjärnorna vrider sina ankelringar
runt det.

En gång kom det en fé till vårt hus.
Hon tvådde mig i sina ögonfransar
och förs-
vann.

Om och om igen samtalade jag med huset
om henne.

Vårt hus kunde varken binda eller böja
orden

men stenarna gav mig var och en
sin förklaring.

En gång sade de till mig:
Dina steg är havande med sådant
som inte ryms i platsen.

●

En storm på vägen gästade vårt hus.
Se den nu vila som ett barn

Berättaren talade om en annan kärlek
som andra kvinnliga andar upplevt:

a.

Sulayk bad att få gästa henne.

Hon sade: "Ditt hem
är under min kjol." ¹

b.

Hon gifte sig med fyrtyotvå män
utan att kallas för sköka. ²

---

1. Poeten Sulayk. Kvinnan var poeten
Tarafa ibn al-^cAbds moster, Fukayha.

2. En kvinna vid namn ^cAmra, med till-
namnet "Um Khardja", som utövade
polyandri.

K

a.

Jag minns bilder av rebelliska Qarāmīta ¹
som anlände, slog läger i vildmarken
och sade: Vi har svurit en ed på att fattigdo-
men skall utrotas.

b.

Jag minns landet i dödsyra
tala upprorets blodiga ord
och avleda sin eld ur språkets eld.
Se lågorna dansa i ständig beröring,
en värld som glider ned
längs flammande sluttningar.

Förfädernas jämmer:
Våra steg är fälten där
det ihärdiga dunkla regnet
slår ner.

Ack, vilken tragedi som drabbat oss
detta olycksår! År 12 e.H!

Abu Bakr dog förgiftad
och samma dag dog al-Harīth ²
av gift och ur samma skål.

Se hur jorden rodnar
och genljuder av vilda stämmor,
fylls av trädgårdar, inte med kärlekens örter
utan med dödens.

Om Sadjah och hennes vänner
och om deras profetior har vi ljugit.
Om profetskapets röst hos dem,
dess bärare och dess tydare, har vi ljugit.
Idag släcker vi svarens eld
och fördömer frågor.

---

1. Qarmater, på arabiska Qarāmīta (i plural),
anhängare till en av ismaʿilismens grenar, en
rörelse som revolterade mot den abbasidiska
kalifmakten i Syrien, Irak och Arabien under
slutet av 800-talet och hela 900-talet.

2. Abu Bakr, kallad al-Siddiq, "Den Trofaste",
ca 570-634 e.Kr. Förste kalifen efter Profetens
död, (632-634). Och Al-Harīth ibn Kilda al-
Thaqafi var kalifens läkare.

L

a.

Jag misskände mig själv
när jag äntligen fick lära känna Kufa.
Jag förblev kluven: en vrede
som fjärrar mig från staden
och en ömhet som får mig att smälta i den.
Är Kufas folk djinner och kvarlevor
av förolyckade slakten?
De grundar välden av sina drömmar
och lever i ruset:
från bröllop till begravning,
från begravning till bröllop.
En rit för jordens härskare: den ene imamen
lever på den andre imamens död.

b.

Spår efter blod   huvuden som reser
sig
och ett ljungande svärd
Se! Folkhoparna slaktar varandra
runt meningens kuster!
Jag upprepar: välsignad vare människan
som äventyrar sitt liv i de yttersta utkanterna
av sin förundran, i sökan efter inlevelse.

En horisont: En handskrift
på främmande språk

Människorna anlände till Kufa, ensamma
och i grupper, pilgrimer samlade i under-
jordiska gångar. Och det berättas att ‘Alis
söner dog i Kufa eller mördades och att
‘Ali själv dog där.
Själva Kufa har blivit ett ord
för döden,
ett obeskrivligt, namnlöst dräpande.

Al-Hasan ibn al-Naqqar och domaren
Ahmad lär ha sagt:¹
"Våra härskares ledstjärna är döden."
Och det har sagts:
"De har sina gengångare i bödlar
eller svärd."

Hur kan kunskapen samtala med okun-
nigheten?

---

1. Filosofen al-Hasan ibn al-Naqqars och
domaren Ahmad ibn al-Kamils samtal
bevistades av al-Mutanabbi i Kufa.

M

Denna stad har fått mig att tvivla ännu mer.
Den har trängt mig undan sina banor
och fördjupat min splittring
och mitt illamående.

Mitt jag förnekar sig.
Denna stad har kastat ner mig
i mitt bottenlösa helvete,
i min obeslutsamhet.
Kvällen fylls med avhuggna huvuden
och morgonen består av gravar:
så lyder dessa dagar.

Var jorden jord och himmelen
himmel i Kufa?
Se hur vi mantlar vår smärta
och vadar i blod.

Är ljuset ett barn som snubblar
över mörkrets bokstäver
på ordens trappa?

Berättaren vet hur man tränger allt
djupare ner i vår historias gryning och
belyser dess grundvalar, hur man belyser
staden – dess våndor och hemligheter,
hur man lyser upp vägen som leder till
al-Mutanabbi.

Han sade i ett rus:

Detta är 'Umars år!¹

Det berättades om 'Umar att han var
den förste som straffade en poet för en
smädedikt.

Han ansåg sin själ så ädel
att lasterna var honom underdåniga.

Berättaren förtäljde vidare om Rustums
dröm och uttydde den:

"Under min sömn nedsteg en ängel och
kom till mig. Han samlade alla svärd och
tillhyggen på jorden och flög upp med
dem till himmelen."

Ett underverk: araber stiger upp
från sanden, hästar och människor.
De kommer att utplåna Persiens Kisra
och erövra rymden.

---

1. 'Umar ibn al-Khattab, ca 591-644, islams andre kalif, en av de fyra "rätt ledda", som regerade mellan 634 och 644, de stora erövringarnas tid då grunden lades för det arabisk-muslimska rikets organisation.

N

Växterna här, på fälten och runt husen,
förnyar sina blad: en del består av lustar
och andra av terrasser.

Undrar denna vinranka varifrån den kom
eller vart den skall?

Två barn i dess skugga
täcker varann med sin andedräkt.

Inte en handskrift, inte en bok...
Han yppade intet. En flod av lidande
strömmade i hans händer
och en annan av ömhet
strömmade mellan oss.
Våra armar möttes
och våra halsar.

Molnen över Kufa,
det är de fattigas andning:
skönaste nektar, renaste vatten.

Detta år kallades al-Ramadas år (länder-
nas och människornas färg
blev som askans, al-ramad).

Ett år av hunger – 17 e.H.,
men

"Hur kan vi avvisa himmelens påbud?"

"Himmelen överdriver i sitt tvivel."

Umar utvisade Torans folk från Nadjran
och Khaybar, och såg till att han fick stöd
härför i versernas mysterium (20 e.H.).

Umar höll på att be när han stacks ned
av den giftiga dolken. (23 e.H.)

I drömmen såg han ett tecken som
utpekade Abu Lu'lu'a. Det berättade
han i sina dödsryckningar: "En röd tupp
hackar i mig med sin näbb."

Hans blod var hans dräkt.

O

Jag låter mig upplysas eldklot
 krossas i människornas bröst
 Kan det vara ljuslivet vars flamma
 Adams söner sakta släcker?

Hon tog mig till sitt hus
 på en stig av ord,
 fjärran, främmande,
 och hon gav mig sina örter elixir
 att dricka. Tiden – sittande
 som ett barn i mitt knä
 för att läsa det som rymden skrivit
 i skrivhäften stulna
 ur himlens fickor.

●

Ju mer min kännedom om saken ökar
 desto mindre lyckas jag inpränta den
 hos andra.

Kalifen ʿUmar kallade på al-Miqdad ibn al-Aswad och sade till honom: "För hit ʿAli, ʿUthman, al-Zubayr, Saʿd, ʿAbd al-Rahman ibn ʿAwf och Talha, och låt ʿAbd Allah ibn ʿUmar närvara men utan rösträtt. För ordet! Om fem av dem kommer överens och väljer någon bland dem, och den sjätte vägrar, så hugg av dennes huvud. Om fyra av dem skulle välja någon bland dem och de resterande två vägrar, så hugg av bägges huvuden. Men om tre av dem väljer en och de övriga tre väljer en annan, och ingen av dem godkänner ʿAbd Allah ibn ʿUmars val, så tag parti för ibn ʿAwfs grupp och döda de andra om de inte godkänner folkets val." (Tabaris skildring)

ʿAli sade till ʿAbbas: "Du har övergett oss. ʿUthman närmade sig mig och sade: Håll med majoriteten! Saʿd har samma mening som sin kusin ʿAbd al-Rahman och denne är ʿUthmans svåger."

Förundrad och förbryllad fortsatte berättaren:

Märkligt! Hur kunde profetskapets och de rätt ledda kalifernas tid grundläggas i strid, mord och blod?

P

En moské — folk skyndar sig dit
och överlämnar sina drömmar åt den
varje dag,
fast allt jag ser är utströdda kroppsdelar:
Kufa i blod!

En tanke kastad av änglarna från hög höjd
blev dem en stig.
Tanken ristades i stoftets ansikte
som en livmoder i vånda.
Resten anförtroddes berättaren.

Vem vet vad sanden sade i dag
till Kufas vind?
Vem vet vad Kufas vind har sagt
idag till Kufas sand?

α Berättarens minne

a.

Kalifen ʿUthman lät guldbelägga sina
tänder och steg in i kalifämbetet
genom dess vidöppna dörr.

b

Beträffande de årliga skatteintäkterna från
Egypten förebrådde ʿUthman
ʿAmr ibn al-ʿAs¹ med följande ord:
"Den havande kamelen ger nu mer än förr
medan dess föl går hungriga."

c

Han sade också:
"Våra släktingar har självklart företräde
till guvernörsposterna."

d

Kalifen ʿUthman rev ner mångens hem i
Mecka för att utvidga moskéns gård. Folk
protesterade högljutt. De fängslades och
han sade: "Även ʿUmar rev ner, men då
protesterade ni inte. Bara min mildhet gör
att ni vågar höja rösten."

Berättaren sade med vrede
och förebråelse i rösten:

Den vanmäktiges försök
att smäda den frånvarande.

---

1. ʿAmr ibn al-ʿAs, ?-663, Muhammeds
följeslagare och en slug politiker under de
stora erövringarnas tid. Han ledde erövringen
av Egypten och grundade sitt rykte på
sina segrar i detta land.

Q

Gabriel anlände i ett moln
och vattnade de törstande i Kufa
med sina mysterier.
Han kom till en planet
och göt sitt ansikte i dess skrevor.
Han kom i en bok:
Adam är av stoft, Noa gråter
och fortsättningen döljs i ett äpple.

Kufas hinsides blomstrar i sina talares
tungor,
men den enda frukten den bär är
döden.

Alla, de som befann sig i staden och
utanför den, alla kokade av ilska över
ʿUthmans illgärningar. De kuvade
ländernas skatter vilade i hans händer.

Vägarna håller på att bli vansinniga:
Jorden har berusats av trampet av steg.

Det berättas att en svart yngling undan-
höll ʿUthman (vissa påstår Marwan) ett
brev om mordet på Muhammed ibn Abi
Bakr, den förste kalifens son.

Berättarens röst dröp av bitter vrede:

Folket i Tabaristan bad om nåd och Saʿid
Ibn al-ʿAs biföll deras önskan. De litade
på honom och lät honom rida in i deras
befästa stad. Han gav dem ett falskt
löfte. Han halshög dem, en efter en.

R

Ensam, nu, i ditt hus...
Och om någon skulle knacka på din
dörr...
Du frågar: Vem där? Ensam.
Ingen moder, ingen farmor, ingen
fader.
Vem kan det vara: Daouds son, eller
Ahmad al-Kamili? Du är förbryllad
och dyker djupt ner i ditt hjärtas eld.
Vem där?
Du anar gott och ropar:
Kan det vara al-Qarmati? *

Att vara siare
räcker inte
för att du ska kunna se.

α Berättarens minne

Al-Mutanabbis minne är ett eldhav som
ruvar över historien, ett sår som droppar
i ett annat sår. Blott en ljusglimt är jag i
jämförelse.

a.

"Hur kan vi kalla folkets egendom Guds?"
"Är vi inte Guds skapelser, och tillhör inte
alla människor och deras ägodelar Gud?"
"Din hycklare. Säg istället att dessa ägode-
lar skall delas lika bland människorna. Ge
och var rättvis mot de fattiga!"¹

b.

Ett stumt krig
mellan språk och förklaringar
alif lam hamza
och spillrorna består ömsom av hjärnor,
ömsom av huvuden.

---

1. Ett samtal mellan Abu Dharr al-Ghafari, en av profetens följeslagare, och kalifen Mu'awiya, år 31 e.H. Abu Dharr al-Ghafari, en av Profetens närmaste följeslagare, har blivit känd för sin uttalade solidaritet med de fattiga. Mu'awiya ibn Abi Sufyan, ca 605-680, tillhörde en av Meckas och Quraishs mäktigaste familjer, Banu Umayya. Han grundade den första kalifdynastin i Damaskus, umayyaderna.

S

Mången skrift har jag sökt skydd hos.
Jag lärde mig allt utantill av
föregångarna
och nu hör jag uppläsarnas röster:
– Aldrig har vi skådat något som
denne pojkes lärdom.
– Och inte en enda gång kom han till
bön.
– Han skriver poesi före sin tid, blott i
tioårsåldern.

Jag minns att vi var två vänner
sol och vatten
Jag och Euftrat

●

Ur barnamun
kommer denna åldrande tids visdom.

a.

"Tvedräkten är en löpeld
som Abu Dharr har tänt.
Vad tycks? Skall han dödas
eller landsförvisas?"
"Landsförvisas." ¹

b.

På en sandkulle i al-Rabdha
samtalade Abu Dharr om folkets dröm-
mar tills han dog ensam i exil.

---

1. Brevväxling mellan Mu'awiya och
Uthman år 32 e.H.

T

Demonernas kroppar är smidigare,
deras hjärnor vassare och deras kunskaper
större än människans. De är utan fel.

Så trodde förfäderna,
och jag som kom efter er lyssnar
och följer i era spår, o föregångare!

Sanningen är ett hus
utan folk,
utan grannar,
utan besökare.

Så dunkla dessa mörkertider!

Så vältalig, denna deras dolda oefterhärmlighet!

Jag förstår,

då jag vill berätta om dem,

ordens vanmakt.

a.

“Uthmans fiender blev allt fler.

Vidrigare behandling har ingen människa
fått utstå än Uthman.

b.

"Var måttfull i dina handlingar eller avgå."¹

c.

"Din ställning har försvagats av din flathet
mot dina släktingar."

"De är dina släktingar också."

"Men andra har du mer att tacka för."²

---

1. Ord riktade till Uthman, tillskrivs Amr ibn al-As.

2. Samtal mellan Ali och Uthman, år 35 e.H.

U

Den svarta jordens byar är en sol i solen.
Mellan trådarna-strålarna finns en jord
sådd med legender, bönevarv och
drömmar.

Skörden är förvillelse.

Den svarta jordens byar är en broder i
uppväxten,
en dibroder.

Slut dina ögon för att lära dig
skåda verklighetens anlete
i drömmar som dog.

a.

‘Uthman bad under belägringen
av sitt hus:

"Säg till ‘Ali att ge oss vatten att dricka."

b.

‘Ali sade till sina båda söner,
al-Hasan och al-Husayn:

"Skydda ‘Uthman
och ge honom vatten."

c.

Folkhopen högg sig in i ‘Uthmans bos-
tad. Någon slog till honom med ett svärd
och en annan tog tag i hans strupe.

Han slaktades och hans hem
plundrades på allt.

De sade: "Om hans blod är lovligt byte
är hans ägodelar det också."

V-W

Ser du att min kropp förvandlas?
Nu ett segel – vajande på sorgens stor-
mande vågor,
strandsatt i en mystisk vik.
Eller en flöjt vars takt är söndring?
Stigande uppför katastrofernas stege?
På fall nerför bitterhetens trappa?
Ser du att min kropp förvandlas?
Kärleksfloden i den har ändrat sin kurs
och seglen gör lov efter lov för att komma i
vinden.

Min kropp har nu förvandlats.

Han ville hellre förbli ett barn,
diande, fast
ur tingens bröst.

a.

Folk skyndade sig till °Alis hus.
"Gå er väg", sade han. "Jag tänker
inte bli kalif utan rätt. Detta är inte
er sak. Badrs äldste är bäst skick-
ade att säga det rätta och jag litar
på deras omdöme. Jag kommer att
följa Profetens sed, därefter kom-
mer min egen bästa förmåga att bli
mitt rättesnöre. Kalifämbetet tillsätts
efter samråd annars blir det ett byte
för rövare, ett vanligt kungarike."

b.

Folk skyndade sig till °Alis hus
och med Badrs äldste i spetsen:
"Det är dig vi vill ha!"

X

Det finns röster i mitt minne
av "folkslag som äter sina dyrkade gudar
för att slippa undan hungersnöd."

Röster: "Vi är hungriga, men
vi lever bara för att bli uppätta
av den som gjorde oss hungriga."

I mitt minne:
hemkära upptäcktsresande,
en upptäckt vars törst ej kan släckas
och som läppjar på eonens hemlighet
ur poesins glitter.

●

En viss skräck kuvar
ordens ångest inom oss
till lydnad.

Berättaren hävdade
att jorden har en kropp vars bröst
genomborras av himlens kniv varje dag.

a.

"Vad har du på hjärtat? Berätta."

"cUthman har mördats."

"Vad?"

"Ordern är verkställd."

"Vem har de svurit trohet?"

"cAli." ¹

b.

"Makten skall aldrig bli hans."

"Men du var den första som krävde
Na^cthals ² blod och anklagade honom för
att vara otrogen."

"Han ångrade sig. Det sade de, och det
har även jag sagt, och det sista jag sagt är
bättre än det första."

---

1. a. och b. cA'isha, Profetens hustru,
samtalande med några av sina morbröder.

2. Na^cthal var ett av cUthmans tillnamn.

Y

...har blivit ett med sin stol... Tänker han
något?

Minns han någon? Ingen av dagens
besökare

liknar gårdagens, och huset glömmet.
Samtalar han kanske med sina besökare
och känner deras drag med fingrar
som inte ens farhågan vet vart de kom
ifrån.

Ack! Hans stol är trött.

Trötthet i hans händer, i hans fötter,
i hans bröst och i hans hjärta – en dräkt
av stoft täcker honom, ömmar för honom.
Tack o dräkt!

●

Är livet måhända en växt
som bär knoppar i sårens jord?

Ve denna dag som varat så länge
och blivit hela vår historia.

En motspänstig kamel ryter
i spetsen för det krigande Quraish.
I Kamelslaget¹ högs fötter,
huvuden och händer av.
Blicken förvreds
av handgemängets vindar.

En ambulerande tron,
och de döda är ömsom vagnar
ömsom broar.

---

1. Kamelens dag, som även kallas Kamelslaget, år 36 e.H, ägde rum i december 656 e.Kr. nära Basra. Det var första gången muslimer stred mot varandra. Några av profetens följeslagare slog sig samman stödda av 'A'isha, profetens hustru, för att bekämpa den fjärde kalifen 'Ali. Tusentals krigare lär ha stupat denna dag. Striderna kunde avbrytas först när den kamel som bar 'A'ishas bärstol fälldes ner, därav namnet "Kamelslaget". Under striden dödades profetens följeslagare, Talha och al-Zubair, men 'A'isha skonades och tillbringade resten av sitt liv i Medina med titeln "De trognas moder". (Ö.a.)

Z

Kufa vägrar att ge älskaren
annat än sin röst.
Stadens läppar är det utlovade mötet
och dess händer ett annat möte.
En röst..
Är det skräckens tystnad eller en mask?
Kufa bor –
vågar inte, kan inte bo
någon annanstans utom i sitt irrande.

Sanden är öknarnas bok
och vindarna dess förklaring.

Bordet dukades:

"Fötter, huvuden och händer höggs av".

Det är slaget vid Siffin:¹

Femtio man begrovs i en grop.

De skar upp den havande kvinnans buk
och slaktade hennes man, °Abd Allah
ibn Khabab som hörde till Profetens
följeslagare.

°Ammar ibn Yasirs huvud höggs av
medan sandens virvlar lekte
med hans kropp.

Ej blott en dag för att begrava de döda.
Alla dagar är gravar.

---

1. Slaget vid Siffin, juni-juli 657 (37 e.H.), berömt slag mellan umayyaden Mu°awiya och °Ali, som ägde rum på Eufrats högra strand i övre Mesopotamien i närheten av staden Rakka. Detta slag bekräftade muslimernas delning i *sunni* och *shi°a*. Till och med °Alis anhängare delades då i *shi°at °Ali* och *khawaridj*, (kharidjiter), de som protesterade mot °Alis beslut att godkänna umayyadernas förslag på en politisk lösning.

Å

Fattiga   Vilsna
De återvänder efter att ha bäddat
   fälten med sina suckar.
Deras dagar är ett annat hemland
åt lidandet.
Solnedgången en god vän
och melankolin deras kryckor.
Jag befann mig i deras skugga,
ett födelsemärke på sandens kind.

●

Andfådda
klättrar deras dagar
uppför hans dagars trappa.

α Berättarens minne

Berättaren frågade:

"Vet du hur man håller soppa i en död-
skalle?"

De sade:

"Hämta en åsnas mage, stoppa Mu-
hammed ibn Abi Bakr i den
och bränn honom. Men klä av honom
först. Muhammeds skjorta är dyrbar.
Överlämna sedan hans huvud till Mu-
‘awiyah."

Na'ila, ‘Uthmans änka,
dansade av glädje
med hans skjorta i famnen
och fuktade sina vissnande anletsdrag
med dess stelnade blod.

Ä

Ett svärd svor en ed inför en lans,
en avsatt lans.

Alla yrar
och jag är en labyrint som vindlar sig
innanför mig själv.

Jag uppenbarar mig ibland som papper,
och ibland går jag under jorden
som en rot
för att lära känna min exil.

Han klär sig i nattens dräkt
men går ej till vila förrän i gryningen.

a.

‘A’isha fick ett grillat får i gåva av mördarens syster som sade: "Din bror Muhammed grillades som detta får".

b.

‘A’ishas syster, Asma’, förskräcktes och förstummades.

Hon bet sig i läpparna
tills blodet sipprade
ned över hennes bröst.

Och berättaren fortsatte:

Märkligt detta blod som aldrig sinar!
(Detta upprepade jag flera gånger för al-Mutanabbi som svarade:

"Du är fortfarande ett barn")

Märklig denna tid som dricker dessa
vågor av blod utan att någonsin släcka
sin törst!

Inte att undra på att dagens ansikte smulas sönder av det kvidande stoftet.

Ö

Jag hör elden till,
och skörden.
Välkomnande
fälten känner jag oro för deras bevaknare.
Färdandes hör jag vinden till.
Vindarna som förenar i sin blåst
sandens, rymdens och människornas
ten.

ansik-

●

Det räcker inte att du river ner ditt hus
för att följa efter mig.
Även spillrorna måste du sudda ut.
Utsuddandet är början
på din resa

α Berättarens minne

De samlades och rådslog. De sade:
"Vi ¹ dödar dem ² och skonar folket
från den frestande djävulens snara."

Jag sade till mitt huvud
medan jag tittade på andra huvuden:
"Jag ogillar din tystnad."
Och mitt huvud svarade:
"Jag ogillar dina ord."

Se nu i nattens början vad natten
gömmar för al-Mutanabbi.
Jag fogar min tids våndor till hans.
Jag räds inte. Varför vara rädd
när jag som andra har mognat.
Skörden är pilgrimstid
då vägfararnas psalmer ljuder.

---

1. Vi = °Abd al-Rahman ibn Muldjim
al-Muradi, al-Burak al-Tamimi och °Amr
al-Tamimi

2. Dem = °Ali, Mu°awiyah och °Amr ibn
al-°As

Marginaler

Jag söker skugga – jag träder ut
ur detta minne,
ur dess kretslopp och snurrande hjul.
Jag söker skugga
hos andra förfäder,
som sprider ljus högre och längre,
bortom dödandets mörker,
bortom mördarnas gyttja.

I - Samtal

"Hur valde djävulen sin hustru?
Heter hon något?"
"Det är ett äktenskap vi inte sett till."

II - Samtal

"I ditt ansikte finns något djävulskt."
"Du har rätt. Stora människor liknar stora
demoner."

III - Samtal

"Vet du hur det fördolda ser ut?"
"Nej, jag känner inte till det som inte kän-
ner till mig."
"Den stunden kommer – var så säker."

IV - Tamim ibn Muqbil

Evigheten förmår ej släcka elden
eller flytta denna sten
med dina osagda ord – men
var det därför du önskade att
"du vore en sten",
och förväxlade uppbrotten
från nattliga läger
med döden och sången?
Vad är det som förändras
i denna önskan
annat än färdriktningen?

Det berättas att han efter sin omvändelse till islam fortsatte att längta efter hednatiden, hylla den i sina dikter och begråta dess människor. Han fann sig aldrig tillrätta i den nya tiden. I en av sina dikter säger han: "Ack, om mannen vore skapt av sten..."

V - Labid

Så som han lärde mig,
utan att behöva säga det,
skall jag, berättaren, förtälja
att här ligger våra flydda dagar
i bakhåll
för våra kommande dagar.
Här finner du dräparkometer
och stjärnfallen
är mjölk sipprande ur galaxernas bröst.

Labid Rabi'ā, 560-661 e.Kr. En av de sju mu'allaqat-diktarna. Han kämpade skoningslöst för sin stams ära, Bani 'Amer, både som svärdsman och poet. Han blev över hundra år gammal och dog i Kufa under Mu'awiyas tid. Men han slutade dikta efter islam och ägnade sig åt koranstudier. (Ö.a.)

VI - Al-Shanfara

Från talandets höjder
steg al-Shanfara ned
för att utforska rymden
och lägga jorden till ro.
Han dukade till fest för de hungriga.
Deras drömmar grönskade
och skylde över deras bitterhet.
De lade sig som ett täcke över tälten.

Hans riktiga namn var Thabit ibn Aws al-Azdi (?-510 e.Kr.). Känd bland fornaraberna för sin uthållighet och snabbhet. Han mördades i strid efter ett flackande liv. Al-Shanfara räknas till "vagabondpoeterna", poeter som vägrade att besjunga stammens ära och förhärligade sig själva gentemot kollektivet. (Ö.a.)

VII- °Urwa ibn al-Ward

Varken dessa molns tristess
eller platsernas glädje
befruktar mina stigar.
Min kropp har trängt långt ut
på sina gärningars ocean.
Jag söker i sanden efter mitt vatten
och tänder dagdriveriets eld
i tidernas skog.

VIII - Tarafa

Tarafa,
en sorgens blomma som vind och
öknar
rycker och sliter i.
O Tarafa,
"Du har blivit ensam", men varje
plats är en boja.
O Tarafa,
sand, sand är denna snäcka.

Tarafa ibn al-ʿAbd (543-569 e.Kr.) tillhörde en av östra Arabiens kristnade stammar, Bakr ibn Wa'il. Hans familj har frambragt flera poeter: hans syster al-Khirniq, hans far al-ʿAbd al-Bakri, hans farbröder al-Muraqqish al-Asghar och al-Muraqqish al-Akbar och hans morbror al-Mutalammis.

Det berättas att man högg av hans händer och fötter innan man begravde honom levande. Han växte upp utan föräldrar men unnade sig ett rucklande liv och blev känd för sina utsvävningar. Senare kallades han för "den mördade ynglingen", ty han blev bara 26 år gammal. Ändå räknas hans långa dikt till de sju "muʿallaqat", oden vilka enligt sägnen, hängdes upp vid Kaʿbans väggar, därav deras namn: al-Muʿallaqat eller de upphängda. (Ö.a.)

IX. - Imru' ul-Qais

Imru' ul-Qais har en skugga
som än vandrar omkring i Hawmal.
Ibland sänker den sig över Bagdad,
ibland över Damaskus.
Vindarna förälskade sig i honom
som vore de hans ansikte.
O Imru' ul-Qais,
hur svepte du in dig i ordens natt,
hur lyste du upp den,
vilsegången mellan utplånandets tråd
och evighetens mantel?
Hur förberedde du denna vagga?
Du avskilde himmelen
och stängde dess dörrar,
och du siade:
Blott kroppen är bläcket.
Var det därför du öppnade rymden
med din berusning,
dina passioner och din dikt?
Var det därför du blev vår pakt – vä-
gen till det som lysas upp
och det som inte tål ljuset?

"Han diktade ej för att blicka!
Ej heller av rädsla! Han var de djupa
sårens man, Imru' ul-Qais, vår vilsne
rebell. Han var poeternas poet och
deras okrönte konung."

Sammanfattning av ett gammalt om-
döme om Imru' ul-Qais som tillskrivs
ett flertal personer, bland dem Ima-
men 'Ali.

Imru' ul-Qais ibn Hudjr (500-540
e.Kr.) var son till en av Kindas furstar,
Hudjr, som härskade över Asad- och
Ghatafanstammarna. Han levde ett
utsvävande och äventyrligt liv allt-
medan han försökte hämnas mordet
på sin fader. Imru' ul-Qais räknas som
arketyper för den förislamiska poeten
och en av hans långa dikter hör själv-
fallet till de sju mu'allaqat. (Ö.a.)

X- Abu Mihdjan al-Thaqafi

Salma frågade mig:

- Varför fängslades du?

- Jag drack friskt på hednatiden.

Min skaldeådra väcks till liv

när jag dricker

och om det diktar jag.

För det fängslades jag

och för att ha sagt:

"När jag dör, begrav mig

under ett vinträd

som kan vattna mina ben

med sina rötter.

Begrav mig inte ute i vildmarken,

ty jag räds att, efter döden,

aldrig mer få smaka vinet."

Salma bint Khafasa, Sa'd ibn Abi
Waqas' hustru. Sa'd var den som
fängslade poeten.